

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Káosz a szlovák határokon

Teljes a káosz a szlovák határokon. Ahogy arról korábban beszámoltunk, komoly indulatokat váltott ki az intézkedés, hogy augusztustól az ingázókra sem vonatkoznának a beutazási kivételek. A lakosság felháborodását tetézte, hogy a határrezsim változása miatt számos kishatárátkelőt is lezártak, sokszor anélkül, hogy a térség lakóit tájékoztatták volna. [...] A határmenti falvakból érkező ingázók vasárnap több határátkelőhelyet is blokkoltak, ezzel is tiltakozásukat fejezték ki az egészségügyi minisztérium új intézkedéseivel kapcsolatban, amelyek véleményük szerint csak bonyolítják a határátkelést...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Magyar iskolák számára létrehozott módszertani központ működik Komáromban

Eddig a komáromi pedagógiai és módszertani központ (MPC) a pozsonyi regionális központ kihelyezett irodájaként működött. Ha képzéseket szerettek volna tartani a magyar pedagógusoknak, mindig a pozsonyi központ engedélyére volt szükség, ahogy a finanszírozás is rajtuk keresztül történt. „Mától azonban külön módszertani központként létezünk. Ez ahhoz segít hozzá, hogy szabadon kínálhatjuk a programjainkat, szabadon csinálhatjuk a képzéseinket, attól függően, mennyit bírunk” – közölte megkeresésünkre Szőköl István, a központ igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja. [...] Az új szerkezeti felépítésről és a hat évvel ezelőtt indított – idén befejeződő –, a szlovák nyelv oktatásának új módszertanát kidolgozó projekt eredményeiről is kérdeztük, melynek koordinátora. [...] Ígéretet kaptak arra is, hogy januártól tovább bővíthetik a szakmai csapatot, ezáltal egy óvónőt is felvehetnek, így várhatóan öt főre bővül a csapat. [...] „Saját alapító okirattal rendelkező központ lettünk, kifejezetten a magyar iskolák számára. Az alapító okiratban az is szerepel, hogy csak magyar nyelvű képzéseket tartunk, magyar atesztációs munkákat adunk ki, magyar funkciók képzéseket kínálunk az igazgatók részére. Ez azonban azzal is jár, hogy nemcsak a régióban lévő iskolákat kell ellátnunk, de az egész országban lévő összes, tehát mind a 242 magyar iskolát és a több mint 300 óvodát” – húzta alá...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Hamarosan beszerezhető a szlovák nyelv eredményes oktatására szolgáló új tankönyv

A szlovák oktatásügyi minisztérium június utolsó hetében beiktatta az ajánlott taneszközök sorába a Skabela Rózsa és Bóna Irén által összeállított tankönyvet és munkafüzetet. Az ÉLŐ képek (Živé obrazy) címet viselő kiadványok a magyar tannyelvű alapiskolák elsős tanulóinak szólnak. A különleges tankönyvről, a szlovák nyelv tanításának módszeréről, a segédeszközök összeállításáról, valamint a szakminisztérium támogatásáról is kérdezte a Felvidek.ma az ÉLŐ képek társszerzőjét, Skabela Rózsát. [...] Nem szabad elfelejtenünk, hogy nem tantárgyat tanítunk, hanem gyereket. Ebből kiindulva természetes, hogy sokkal komplexebb feladatról van szó, mint megtanítani a gyerekeket szlovákul beszélni...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Két kötet a sarlós nemzedék közösségi szerepvállalásáról

Száz esztendeje már, hogy a semmiből kellett felépíteni egy kisebbségbe kényszerített nemzetrész túlélési stratégiáját. Ahogy ilyenkor lenni szokott, ez a feladat a legifjabb nemzedékre várt, függetlenül az ideológiai hovatartozástól. Így bár egy-egy mozgalmon is számtalan ellentét és másvélemény nehezítette a kibontakozást, a XX. század húszas éveiben szinte a semmiből tettek csodát a húszas évek elején álló fiatalok, s ahogy Molnár Imre írja, nagyszerű példát hagytak örökségül az utókorra emberségből, a szülőföldhöz kötődő hűségéből és hazaszeretetből”. [...] A napokban jelent meg Bajcsi Ildikó, az MTA külső köztestületi tagjának monográfiája a Sarló mozgalomról, s ehhez szorosan, mintegy ikerkönyvként kapcsolódik a Molnár Imre által összeállított „Gyűlölködés helyett összefogás” c. beszélgető kötete, amely a kor ifjúsági mozgalmainak vezetőivel készített oral history-jellegű beszélgetéseket. [...] A Sarló egyszerre volt nemzedéki, illetve értelmiségi elitmozgalom, ami olyan több szempontú és árnyalt értékelést igényel, amire sem maguk a résztvevők, sem a marxista korszak történetírása, sem a Sarlót baloldali zsákutcaként értékelő nemzeti szempontú értékelők nem voltak hajlandók, sem képesek” – összegez monográfiája végén Bajcsi Ildikó, akinek a kötete megkerülhetetlen lesz (a Molnár Imre által összeállított kötetrel együtt) a szlovákiai magyarság elmúlt száz esztendejének tárgyalásakor...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: Gecse Annabella „Gömör szíve”

Néhány napja jelent meg Gecse Annabella „Gömör szíve” c. tanulmánykötete, mely akarva-akaratlanul eszembe juttatta Radnóti Miklós versének idézett sorait. Gecse Annabella egy hangulatos, dombok ölelésében fekvő kis gömői faluban, Baracán született.

Tanári és néprajzi ismereteit Nyitrán és a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen (ma Debreceni Egyetem) szerezte meg, utóbbi helyen a PhD – fokozatot is. A (népi) vallásosság, paraszti lakástextil, a gömői és szolnoki csipke, a társadalomnéprajz, az etnikai csoportok egymás mellett élése, a társadalmi változások és egyéb témákban megírt tanulmányai számos folyóiratban, tanulmánykötetben és könyvben jelentek meg. [...] Húsz éve, 2001 július 1-től a szolnoki Damjanich János Múzeum Múzeum munkatársa, ahol a Néprajzi osztály osztályvezetője. A „sors részéről” aligha véletlen, hogy a 20 éves alkotói munka kereteit a 2001-ben megjelent „Cigányok, parasztek Baracán” c. tanulmány és a most megjelent, Baracát bőven magában foglaló kötete képezi. Ebben folyamatban a teljesség igénye nélkül kap helyet az első könyve, „Az etnikai és társadalmi átrendeződés folyamata egy gömői falu 20. századi életében (2007), amelyben teljes terjedelemben szülőfaluját idézi...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Recenzió: Farkas Roland: Crisis Diaries – Krízisnaplók

Farkas Roland egy komáromi születésű művész, aki egyetemi tanulmányait Nyitrán végezte (majd Budapesten folytatta), a „szlovák szcéna” felől nézve – nyilván azért is, mert 2009 óta Budapesten él és dolgozik – kevésbé ismert alkotó. [...] A kötet hangsúlyosan a jelen társadalmi valóságában veszi fel a fonalat, Farkas Roland legfrissebb munkájával kezdve, melyet több tekintetben is kettéhasított, átértelmezett a világjárvány. [...] A katalógus „prológusa” Nemes Z. Máriótól származik. Sűrű, sodró lendületű, rendkívül élvezetes, szépirodalmi igényű, egyben filozófiai-kritikai mélyfúrásnak is mondható anyag (ugyanakkor elég magas a belépési küszöb, olvasó legyen a talpán, aki elsőre felfejti és átlátja az érvelési alakatok mögött húzódó, Lacanra, Derridára, Debord-ra, Deleuze-Guattarira stb. visszafejthető teorémákat és az azok közt létrejövő keresztöltéseket). A munkában az egész, feje tetejére állt világunk árak, sőt spektákulumok hatalmas gyűjteményeként jelenik meg – „középpontjában” egy katonán állapotban levő, végletekig elidegenedett „szubjektum” (egy áruszerű torzó) vitatkozik önmagával, önnön mediális protéziseivel, burkaival...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Fónod Zoltán irodalomtörténész

Életének 91-ik évében, 2021. július 7-én elhunyt Fónod Zoltán irodalomtörténész, publicista, a Comenius Egyetem Bölcsészka Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének egykori vezetője, a Madách Könyv- és Lapkiadó főszerkesztője, az Irodalmi Szemle főszerkesztője, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának oszlopos tagja - tudatta a Szlovákiai Magyar Írók Társasága. Fónod Zoltán (1930. október 29-én született, Ekecsen) irodalomtörténész, egyetemi oktató, lapszerkesztő. Egyetemi tanárként a magyar irodalomtörténet elkötelezett oktatásával egy egész magyar szakos tanári nemzedék szellemiségét meghatározta. Monográfiában dolgozta fel Fábry Zoltán munkásságát, ő a szerkesztője a tizenkét kötetes Fábry-életműsorozatnak (1980–2001), megírta a két világháború közötti csehszlovákiai magyar irodalom történetét, s főszerkesztője volt az Irodalmi Szemlének és a szabad Újságnak is...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A magyar nyelvű oktatás 230. évfordulóját ünnepelték Légen

Ünnepélyes keretek közt emlékeztek meg a Légi Benyovszky Rudolf Alapiskolában június 30-án a helyi magyar nyelvű oktatás 230., valamint az ún. új iskola épületében zajló magyar nyelvű alapiskolai oktatás 60. évfordulójáról. [...] Nagy János volt iskolaigazgató és a felesége, Nagy Erzsébet vagy akár az édesapám, Molnár Géza, aki a leghosszabb ideig, 27 évig volt az iskola igazgatója. Akkoriban még több mint 250 magyar gyerek látogatta a magyar tanítási nyelvű iskolát a 90 gyerekes szlovák tanítási nyelvű iskolával szemben. Ma már sajnos sokkal kevesebb gyerek jár a magyar alapiskolába, jelenleg 90 feletti az első osztályba beiratkozottakkal együtt a létszám. A magyar gyerekeket elszívja a szlovák tanítási nyelvű iskola, melynek több mint 300 tanulója van. Ez egyrészt a faluba betelepült nagy számú szlovák lakossággal magyarázható, és persze az egyre növekvő számú vegyes házasságokkal is...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Csúcsra tör a magyarok foglalkoztatása Ausztriában

Még a nyár folyamán elérheti a járvány előtti, rekordmagas szintet a bejelentett magyar munkavállalók száma Ausztriában. Az osztrák társadalombiztosítónál májusban 98.374 magyar állampolgár volt bejelentve. Utoljára tavaly szeptemberben voltak ennyien, számuk pedig közelíti a 2020 februárjában, tehát közvetlenül a pandémia első hulláma előtt mért, több mint 101 ezer főt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Nemzetközi Simon Wiesenthal konferencia

Hogyan hatott a társadalmakra és az egyes emberre az első világháborút lezáró Versailles-i békerendszer? Ez a központi kérdése a Holokausztanulmányok Bécsi Wiesenthal Intézete július 6-8. között zajló online konferenciájának. Az előadók közt számos magyar kutatót is találunk. Kovács Éva, a Wiesenthal Intézet tudományos igazgatóhelyettese... [...] Az első nap programjában. Az első világháborút követő nemzetállami politikák példáiról hallhattak az érdeklődők, az este fő előadója, a Chicago-i Egyetem professzora, Tara Zahra, az Osztrák-Magyar Monarchia utódállamainak nacionalista alakításáról tartott előadást. A második napon

az állami erőszakszervezetek szerepéről volt szó az 1920-as évek etnikai konfliktusaiban, majd a nyelv, a vallás és a kultúra terében zajlott küzdelmekről referáltak az előadók. [...] Az angol nyelvű konferencia nyilvános, az előadásokat és az azt követő vitát bárki végig követheti. Az eseményen elhangzott referátumok később, nyomtatott formában is elérhetőek, a Wiesenthal Intézet Youtube-csatornáján is visszanézhetőek lesznek...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Salzburgi délután a magyar kultúra jegyében

Magyar Sokadalom címmel a lezárások utáni első, nagyszabású kulturális programját tartotta meg július 3-án a Salzburgi Magyar Egyesület. Az eseményen a helyi magyar közösség tehetséges zeneművészei léptek fel. A műsorban a salzburgi Domchorsaal közönsége elsőként dr. Papp Olivér előadásában Bartók Béla Román népi táncok című zongoradarabját hallhatta. Majd dr. Lukács-Papp Adrienn Tóth Krisztina Kelet-európai triptichon és Ady Endre Héja-nász az avaron című költeményeit mondta el. [...] A lezárások utáni első, nagyszabású magyar kulturális eseményt a 150 tagot nyilvántartó egyesület sikerként élte meg. Kotolácsi Mikóczy Ilona, a Salzburgi Magyar Egyesület elnökének értékelése...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nyári előadások a Bornemisza Társaságnál

Irodalmi esttel veszi kezdetét július 4-én, 17:30-kor a bécsi Bornemisza Péter Társaság rendhagyó nyári előadás-idénye. A programon Szabó Zsuzsa költőt, a Bécsi Napló munkatársát látják vendégül, akivel verseiről, versírásról, versmondásról beszélget Kató Zoltán, a Bécsi Posta főszerkesztője. Szabó Zsuzsa az estről és költészetéről...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Díjnyertes többnyelvű iskolai projekt

Első díjat nyert a Felsőpulyai Népiskola projektje a Burgenland fennállásának 100. évfordulójára meghirdetett iskolai pályázaton. Az intézmény diákjainak és tanárainak alkotását a többnyelvű történeti projektek kategóriájában ítélték a legjobbnak. Az ötperces videóban, melynek címe „Burgenland 100 Jahre alt – jung geblieben“, a diákok dalban és prózában is felköszöntik a tartományt. Az összeállításban megszólal egy 100 éves burgenlandi lakos, láthatunk régi képeket és hallhatunk a régi hagyományokról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Két-két fordító a kétnyelvű területekre

A közeljövőben komoly esélye van annak, hogy mindkettő szlovéniai kétnyelvű területen, vagyis a Tengermelléken és a Muravidéken is eszközöket biztosít arra a kormány, hogy mindkettő kisebbség, illetve a velünk élő többségi nemzet számára két-két fordító dolgozhasson, akik a nemzetiségi csúciszervezetek égisze alatt tevékenykedve többnyire egyes szlovén nyelven megfogalmazott szövegeket tudnának – természetesen fordítva is működni – szakszerűen lefordítani a kisebbségi nyelvre, tudtuk meg Horváth Ferenc nemzetiségi képviselőtől, az MMÖNK elnökétől...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

A 40. évfordulóra teljesen megújul az iskola Pártosfalván

A Pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskola a nyár folyamán teljesen megújul. A renoválásra 703 ezer euró állami támogatás áll rendelkezésre, a munkálatok már júniustól folynak. Az intézmény igazgatója, Herman Jožefa bízik abban, hogy szeptember elsejére a munkálatok oroszlánrészét elvégzik még akkor is, ha jelen pillanatban az iskola teljes egészében építési területté változott...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Konferencia: A nemzeti kisebbségek és a média

A zágrábi Kisebbségi Tanács (KT) és a horvát kormány Emberi Jogi és Kisebbségi Hivatalának szervezésében kedden konferenciára került sor Eszéken, melynek fő témája a nemzeti kisebbségek és a média kapcsolata volt. [...] Aleksandar Tolnauer, a Kisebbségi Tanács elmondta, hogy Horvátországban e téren igencsak rossz a helyzet, amit a számszerű adatok is alátámasztanak: a közszolgálati média adásainak mindössze 1,45%-a szól a nemzeti kisebbségekről, holott azok részaránya a társadalomban ennél jóval nagyobb. [...] Utánuk Jankovics Róbert, a horvátországi magyarság parlamenti képviselője következett, aki hangsúlyozta, úgy látja, a legnagyobb probléma az, hogy napjainkban a különböző közösségi médiafelületek „kommentszekcióiban” sokszor kisebbséggel ellentétes uszítás zajlik – ezt a közeljövőben a horvát kormány szabályozni szeretné, mégpedig oly módon, hogy az adott hozzászólásért a portálok vezetőinek kell majd felelniük...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Szórványkonferencia Omišban

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) 2017 óta minden évben szervez szórványkonferenciát Omišban. A mostani tanácskozáson a szórványközösségek vezetői és a HMDK-központ munkatársai vettek részt, akik számára idén a horvát szabor kisebbségi frakciójának tagjai tartottak előadásokat. A négynapos esemény első részében Jankovics Róbert parlamenti képviselő beszélt a horvátországi magyarság helyzetéről. [...] A konferencia második részében a már említett vendégelőadóké volt a pódium. Elsőként a horvátországi csehek és szlovákok képviselője, a horvát szabor kisebbségi frakciójának elnöke, Vladimir Bilek szólalt fel. A képviselő kitért arra is, hogy a cseh és a magyar közösség között nagyon jó az együttműködés, rendszeresen részt vesznek egymás rendezvényein, és ez a parlamenti munkára is kiterjed. Bileket az albánok, bosnyákok, szlovének, macedónok és crna gora-iak közös kisebbségi képviselője, Ermina Lekaj Prljaskaj követte a felszólalók sorában. Ermina Lekaj Prljaskaj után a horvát parlament roma származású képviselője, Veljko Kajtazi tartott előadást...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Magyar részvétel Horvátország legrangosabb hagyományőrző rendezvényén

Horvátország legnagyobb, legrangosabb hagyományőrző-kulturális rendezvényén, a sorrendben 55. Đakovački vezovin idén a díszvendég Magyarország volt, így a magyar népi kultúra mellett sor került a magyar folklór és a magyar gasztronómia bemutatására is. A népi együttesek, hagyományőrző egyesületek Đakovački vezovi elnevezésű szemléjét 1967 óta minden évben megrendezik. A fesztivál leglátványosabb eseményén, a vasárnapi felvonuláson, amit a horvát közszolgálati televízió élőben is közvetített, negyvenhárom kultúregyesület, harminc feldíszített lovas kocsis és 70 lovas is részt vett. Közük horvátországi magyar egyesületek is Dályhegyről, Eszékről, Pélmonostorról, Szentlászlórol és néptáncosok Várdarócról; a csúzai Csárdás Táncegyüttes és a magyarországi táncegyüttesek pedig rövid bemutatót is tartottak a szabadtéri színpadon...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Riport: A XXI. Apáczi Nyári Akadémia krónikája

Július 5-én nyitották meg kapuikat Újvidéken az idej, sorrendben XXI. Apáczi Nyári Akadémia (ANYA), a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének (VMPE) nyári, akkreditált pedagógusképzési programsorozatai. Történetesen a természettudományi, illetve a magyar nyelv és honismereti szekcióké. A Történelem és magyarság című képzésről, melynek főszervezése és szakmai koordinálása Viola Lujza nyugalmazott tanárnő érdeme volt, ezúttal is naprakész, helyszíni fényképes beszámolóval szolgálhatunk. [...] Az első munkanap előadásai és előadói: Miről vallanak régi stílusú népballadáink, népdalaink és archaikus népi imáink? — dr. Pomozi Péter, a budapesti ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének docense, a Magyarságkutató Intézet Magyar Nyelvtörténeti Kutatóközpontjának igazgatója [...] Hagyomány, tehetség gondozás és a nemzetpolitika aktuális kérdései — dr. Major Gyöngyi közgazdász filozófus, főiskolai docens, a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületének tagja...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Megnyílt a XVIII. Vajdasági Szabadegyetem Kishegyesen

A Vajdasági Ifjúsági Fórum (VIFÓ) július 7-e és 11-e között szervezi meg a XVIII. Vajdasági Szabadegyetemet a kishegyesi Kátaitanyán. Előadások, műhelymunkák, csapatjátékok és a színes esti programok, koncertek elegyét jelenti a rendezvény már közel húsz éve, kreatív és egyben szórakoztató módon megtervezve. A rendezvény megnyitóján Szollár Ádám, a VIFÓ elnöke elmondta, hogy az utóbbi öt évben az elvándorlás üteme csökkenő tendenciát mutat, ami biztató jelként fogható fel. [...] Az elmúlt 18 évben mintegy 150 előadó fordult meg a Szabadegyetemen, sokan példaként is szolgáltak egyben a fiataloknak. Azt is elmondta, hogy még tavaly eldöntötték, hogy nem pótolják be online formában a Szabadegyetemet, hanem készítenek egy dokumentumfilmet a vajdasági magyar ifjúsági mozgalmak történetéről az 1990-es évektől napjainkig. A film fő szálát a vajdasági magyar Szabadegyetem története képviseli. A film a Maradunk! címet viseli. [...] A délutáni program részeként bemutatkozik a megújult Híd folyóirat, majd öt órákor Cserna Szabó Andrással Fodor András beszélget, ezt követően pedig Péntek Orsolyát Berényi Emőke faggatja...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Gyászír: Szám Attila, szociológus

Hosszú súlyos betegség után elhunyt Szám Attila szociológus. Szabadkán született 1942-ben. Tanulmányait szülővárosában végezte. A Közgazdasági Kart követően szociológusi magiszteri, majd doktori fokozatát Szarajevóban szerezte meg. A társadalmi változásokkal kapcsolatos munkássága Szabadkához és Újvidékhez kötötte, docensként, majd egyetemi tanárként dolgozott az Újvidéki Egyetem szabadkai Építészeti Karán. Három könyv, öt tankönyv és mintegy száz tudományos közlemény szerzője. Tagja volt a Magyar Szociológiai Társaságnak, a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületének, valamint a Vajdasági Magyar Tudományos Társaságnak, a Szerbiai Szociológiai Társaságnak, illetve a Horvát Akadémiai Társaságnak...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Gyermekszületési támogatás: Több pénz, több gyerek?

A gyermekszületési támogatás összege közvetlenül befolyásolja a gyermekvállalási kedv növekedését Ukrajnában – állítja Danilo Hetmancev, a parlament pénzügyi, adó- és vámpolitikai bizottságának elnöke. “Populizmussal vádoltak, amikor regisztráltuk a szülés utáni támogatás emeléséről szóló javaslatunkat. Az ellenzők szerint a segély összege nincs hatással a születési arányra. Az adatok azonban nem erről tanúskodnak”- fejtette ki Hetmancev. A statisztikák szerint Ukrajnában 2012-ben több mint 520 ezer gyermek született. Akkor az első csöppséget az állam 28 590 hrivnyával támogatta, a másodikat 57 180, a harmadikat pedig 114 360 hrivnyával honorálták. 2014-ben eltörölték a második és a harmadik gyermek után járó magasabb kifizetéseket, ami helyett egységesen 41 280 hrivnya támogatást utaltak. A születési arány az országban azóta fokozatosan csökken: a 2014. évi 465,9 ezerrel szemben 2020-ban 293,4 ezer gyermek jött a világra...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Eldölt: Nem lehet szülőföldjén őshonos nép a magyar

Tudtuk, hogy meg fog történni, mégis úgy hatott, mint egy visszavonhatatlan ítélet, az ukrainai kisebbségek leminősítése és ismételt semmibe vétele: a Legfelső Tanács július 1-jei rendkívüli ülésén elfogadta az Ukrajna őshonos népeiről szóló törvényt. A jogszabályból kimaradtak a magyarok. Az ukrán politikai elitnek a kisebbségek kérdéséhez való hozzáállásáról mindent elmond, hogy a Volodimir Zelenszkij elnök által májusban beterjesztett törvényjavaslatot a 450 fős parlament 325 szavazattal, azaz alkotmányos többséggel fogadta el. Az oroszbarátnak bélyegzett Ellenzéki Platform – Az Életért párton kívül, amely a szavazási jegyzőkönyvből ítélve részt sem vett az ülésen, minden frakció és képviselőcsoport támogatta a törvényjavaslatot. Egyetlen képviselő sem mert/akart nemmel szavazni, a jelenlévők közül öten tartózkodtak, 15-en nem vettek részt a szavazásban. Mint láthatjuk, a magyar kérdés – immár sokadszor – süket fülekre talált Kijevben, a jogszabályt módosítások nélkül fogadta el az ukrán törvényhozás...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Kopriva Nikolett tárlata Nagyszőlősön

Átváltozás címmel nyílt kiállítás Kopriva Nikolett munkáiból a nagyszőlősi Révész Imre Galériában. Az eddig főleg irodalmi alkotásairól ismert munkácsi művész első tárlatának darabjain képi formában jelenik meg verseinek témavilága. Kopriva Nikolett elsősorban költőnek tartja magát, a jelenlegi tárlaton azonban 33 olyan festménye látható, amelyek növényté változó emberi alakokat ábrázolnak...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

Videó: A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola egykori rektorára emlékeztek

10 éve hunyt el dr. Soós Kálmán, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola néhai rektora, aki jelentős szerepet vállalt az intézmény létrehozásában Beregszászon. A Rákóczi-főiskola Soós Kálmán emléke előtt tisztelegve, a halálának évfordulóján nagyszabású megemlékezést szervezett. Ennek keretében koszorút helyeztek el mellszobránál a főiskolán, valamint sírjánál szülőfalujában, Szalókan. Mindkét helyszínen levetítették a Dr. Soós Kálmán életútjáról készült dokumentumfilmet, amelyet az MTVA kárpátaljai tudósítói, valamint a TV21UNGVÁR munkatársai közösen készítettek...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Civilek kérik a kormányt, ne hátráljon ki Verespatak mögül

Több mint hetven civil szervezet kérte hétfőn a kormányt, hogy ne hátráljon ki ismét a Verespatak és térsége világörökséggé nyilvánítási folyamatából az UNESCO-nál. A civil szervezetek nyílt levelet hoztak nyilvánosságra, amelyben felhívták a figyelmet arra, hogy a bukaresti kabinetnek egy esetleges újabb tétovázása beláthatatlan időre elodázhathja az egyedi épített és természeti örökséggel rendelkező térség védetté nyilvánítását az UNESCO-nál. Az UNESCO Világörökségi Bizottsága várhatóan július 24-én tárgyalja az Erdélyi-érchegységben levő bányavidék jelölését a világörökségi listára. A civil szervezetek azért foglaltak állást, mert az elmúlt napokban a kormánykoalícióban még nem alakítottak ki egyértelmű álláspontot arról, hogy Románia valóban fenntartja a jelölést. ...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Gyökeresen át akarja alakítani az érettségit és az elemi oktatást a kormánykoalíció

Gyökeresen meg fog változni az érettségi rendszer a Klaus Johannis államfő által indított Művelt Románia nevű program keretében hozott reformokat követően - jelentette be Ligia Deca elnöki tanácsos. A tervek szerint megkönnyítenék a szakoktatás és az elméleti

oktatás közötti eljárást: ha például egy diák, aki autószerelői képzést kap, szeretne mégis elméleti oktatásban részt venni, mindössze egy különbözeti vizsgát kellene letegyen ehhez. A tervek szerint országosan egységes lenne az érettségi is, amely gyökeresen átalakulna, interdiszciplináris tesztekkel kellene megoldani, amelyek a PISA kompetenciamodell alapján lennének összeállítva. Az új típusú érettségi nem fog beleszámítani az egyetemi felvételibe. A Művelt Románia törvénycsomagját már a jövő héten, memorandummal készülő elfogadni a kormány, Decca arról beszélt, hogy a kormánykoalíció azt szeretné, hogy a reformokat két éven belül végrehajtsák...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nem fognak változni a román érettségi eredményei, ameddig nem vezetnek be alapos reformokat

Hargita megye érettségi átlaga idén a második leggyengébb az országban – nagyrészt a román vizsga miatt. Oktatási szakemberekkel, román szakos tanárral és főtanfelügyelővel jártuk körül az okokat, hiszen mélyre menő reformokra van szükség ahhoz, hogy kimozduljon a hazai közoktatás a „holtpontról”. Hamis tudásszintet is jelezhet az online felmérés, amikor több jó jegy született, és sok diákban esetleg megerősítette azt, hogy kevés erőfeszítéssel is lehet jó jegyet elérni – emelte ki az okok között az online hátulütőt Demeter Levente. Hargita megye főtanfelügyelője. [...] Magyarosi Zsuzsanna, az erdőszentgyörgyi Szent György Iskolaközpont román szakos tanára szerint csak úgy lehet segíteni a magyar diákok román nyelvi kompetenciájának javításán, ha lépésről lépésre haladnak, és behozzák a lemaradást, illetve hangsúlyt fektetnek a kommunikációs szintű román gyakorlására, amire nem sok idő jut. Kérdésünkre elmagyarázta, a diákok nem érzik magukénak a román irodalom felől megközelített nyelvet...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: A református egyház csak a nagyenyedi kollégiumi könyvtárát szerezte vissza

A kollégiumi könyvtárak közül a Bethlen Gábor nevét viselő nagyenyedi középiskola régi könyvtára az egyedüli Erdélyben, amelyet az egyházaknak sikerült visszaszerezniük a román államtól. A történelem viharait átélte dél-erdélyi intézmény napjainkban mintegy hatvanezer értékes kötettel rendelkezik. Riportunkban meglátogattuk a nagyenyedi kollégium dokumentációs könyvtárát. [...] A többszáz éves könyvállományok az 1948–1950 közötti államosítással első körben a helyi néptanácsok, majd a megyei könyvtárak hatáskörébe kerültek. Egyedül a Kolozsvári Református Kollégium értékes könyveit vette át a Román Akadémia könyvtára. A felemás romániai restitúciót mutatja, hogy az egyházkerület a másik perét elveszítette, amelyben szintén a Bethlen Gábor Kollégiumban található természettudományi (állattani) múzeumot igényelte vissza. A per azonban ma is folytatódik, mert az egyházkerület nem nyugodott bele ebbe az igazságtalanságba...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Mi történik velünk, ha romának vagy neoprotestánsnak öltözve járunk egy napig?

Budrala Sára végzős hallgatóként arra volt kíváncsi, mi változik meg benne és a környezetében, ha egy ideig mások ruháját hordja. Budrala a kísérlet során 12 személy ruháját viselte egy-egy napig. A blogon olvashatjuk, hogy Budrala Sára egy 21 éves, kétnyelvű, kettős (román és magyar) állampolgár. A kísérlet első lépéseként két családtagjának a ruháit kölcsönözte és viselte [...] a kísérletből államvizsgatéma lesz, éspedig a grafika szakon, megjegyezve, hogy akár antropológiai kutatási téma is lehetett volna. A kísérlet során négy férfiruhát és nyolc női öltözetet viselt, amelyek közül három jellegzetes csoportidentitást is kifejezett: egy romát, egy rockert, illetve egy neoprotestáns viseletet. A munkanaplóban számos érzékeny önreflexiót találhatunk, amikor a mások által hordott női ruhák viseletéről beszél, amelyekben a nők felé támasztott elvárásokat jelzik: a fizetség, elismertség nélküli gondoskodó nő, a szorgalmas háziasszony, a férfiak kéretlen tekintetét vonzó, fiatal lány megjelenése (vagy annak hiánya). Budrala Sára ennek kapcsán elmondta, hogy őt is meglepték a munkanaplóban lejegyzett érzések: A csoportidentitást jelző ruhák közül elsőnek egy jellegzetes roma női viseletet vett fel...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Mit viszel a zoknidban? Kutatók kiderítették

Az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság szervezésében két kutató biológus tartott online előadást arról, hogy milyen szerepet játszhat az ember a növényi magvak terjesztésében. Valkó Orsolya, a Debreceni Egyetem tanára, valamint a kolozsvári BBTE-n végzett Lukács Katalin közös felméréséből sok érdekesség derült ki. Az első tudományos vizsgálat a témában 1918-ból származik, akkor egy 2,5 órás, szabadban tett séta után 27 faj magját azonosították egy kiránduló ruházatán. A legutóbbi vizsgálatok, melyek 2014-ből származnak, 449 fajjal kapcsolatban jelezték, hogy a magjai vagy a termése képes a ruházaton keresztül is terjedni. Ezek – sajnos - többnyire gyomok és invazív növények, melyek súlyos károkat tudnak okozni elszigetelt élőhelyeken, pl. Ausztráliában, Új-Zélandon vagy az Antarktiszon. A messzire eljutott fajokra példaként kiemelték: közismert hazai gyomnövényünk, a pipacs magja feltehetően ruházaton jutott el Új-Zélandra, még a '60-as években. A nagy útifű magja pedig már az Antarktiszra is elkerült, szintén a ruházaton keresztül. [...] 87 személy vett részt a felmérésükben, akik 26 területen terepeztek, a kutatók pedig összesen 250 vizsgálatot végeztek el...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Újvárad – júliusi ajánló

Az ötödik számával jelentkező folyóirat címlapján Urszinyi Mária festő- és grafikusművész képe látható, munkásságát a Művészet rovatban dr. Kányádi Iréne méltatja. [...] A Dialog/Párbeszéd rovatban Mihai Buzea A Közeledés Elmélete című írását olvashatjuk

Pengő Zoltán fordításában. Ismét esszével jelentkezik Lakatos-Fleisz Katalin, az MTA külső köztestületének tagja (A ház és a csipkebokor). Mindenki nyelvészkedik... címmel a Tandem rovatban Magyarai Sára az MTA külső köztestületének tagja és szerzőtársa, Minya Károly közelít meg egy témát két szemszögből. Forgács Áron írása aktuális dilemmát jár körbe a Társadalom rovatban: Térdepelni vagy nem térdepelni, ez itt a kérdés...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Korunk júliusi száma: Írásszokások, kontextusok és mentalitások

Az írás az évezredek során az adminisztráció, a tudástermelés, -tárolás és -terjesztés, a kommunikáció alapvető eszközévé és médiumává vált. Végigkísérte az embert a civilizáció hosszú történetén. Mentalitásokat stabilizált, ingatott meg, kapcsolt össze; társadalmi esélyegyenlőségeket és egyenlőtlenségeket állított elő; különböző identitások létrehozását és működtetését tette lehetővé; távoli korokat és világokat tett megközelíthetővé. Az írás gyakorlása egyaránt szolgál mágikus, vallásos, gazdasági, rituális, esztétikai, teret tagoló funkciót. A Keszeg Vilmos, az MTA külső köztestületének tagja által szerkesztett lapszám az írás, ennek kontextusai és a kapcsolódó mentalitások problematikáját vizsgálja – a kérdéskör elismert szakértői segítségével...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Nagy lendülettel folyik Erdélyben a középkori falképek feltárása

A végéhez közeledik a falképek restaurálása, amelyek jelentőségéről Jánó Mihály művészettörténésszel és Szakács Tamás restaurátorral beszélgettünk. [...] "Manapság nagy lendülettel folyik Erdélyben a középkori falképek feltárása, konzerválása és restaurálása. Újabb felfedezések is történnek, több restaurátor csoport működik. Az elmúlt két évtizedben olyan mértékű volt ez a folyamat, hogy szinte újra kell írni az erdélyi középkori festészet történetét" - magyarázta Jánó Mihály művészettörténész, a székelyföldi és az erdélyi Szent László-falképek kitűnő ismerője. Jelenleg például a bánffyhungyadi és bibarcfalvi református templomban, illetve a nagyajtai gótikus unitárius templomban zajlik párhuzamosan az értékmentő munka, az utóbbi áll a legközelebb a befejezéshez. [...] Az a baj, hogy nem maradtak meg dokumentumok a rendelésekről, mesterneveket is nagyon ritkán találunk. [...] A kánon része volt a Szent László-legenda, amit a püspökség elrendelt, és szinte kötelező módon meg kellett festeni. Ez volt a prédikációk képi anyaga, ami az írástudatlanok Bibliájaként szolgált" - magyarázta a falképek vélt háttéréről. További érdekességre is felhívja a figyelmet Jánó: úgy tűnik, hogy az unitárius templomokban nem vakolták, hanem csak lemeszelték a falképeket, ami kevésbé tette tönkre azokat, és ezért az unitárius templomokban...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Nyílt nap a kolozsvári Mezőgazdasági és Állatorvosi Egyetem Kertészeti Kutatóállomás „rózsaparkjában”

Egy napra megnyitotta kapuit a nagyközönség számára a kolozsvári Mezőgazdasági és Állatorvosi Egyetem keretében működő Kertészeti Kutatóállomás „rózsaparkja”: az egykori Palocsay-kertben bárki megcsodálhatta virágzás közben azt a mintegy háromszáz rózsafajtát, amely közül több tucatnyit a világviszonylatban is elismert kertészmérnök, Wagner István (1932–2017) és kollégái nemesítettek...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: A Székely Népviselet Napja Csíkszeredában

Ebben az évben is számos intézmény, vállalat és magánszemély csatlakozott a 2017-ben útjára indított Székely Népviselet Napja eseményhez Csíkszeredában. A Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes kezdeményezésére ezen a napon több százan öltözték fel népviseletüket vagy annak valamely darabját, és indultak munkába, bevásárolni, vagy éppen ügyeket intézni...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)